

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **L. N.**, zastoupen Mgr. Janem Jaklem, advokátem, sídlem Dělnická 1628/9, Praha 7, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 9. 2024, č. j. 57 A 28/2024-163,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví uvedenému rozsudku krajského soudu, který zamítl stěžovateli žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2024, č. j. PK-VVŽÚ/1603/24; tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu ve Stodě ze dne 30. 11. 2023, č. j. 1166/23/OOŽU, jímž byla stěžovateli podle § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), zrušena živnostenská oprávnění k provozování živností s předmětem podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ a „*Opravy silničních vozidel*“ (dále jen „živnosti“), neboť stěžovatel nesplňoval všeobecnou podmínku provozování živnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona.

[2] Rozsudkem Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 10. 5. 2023, sp. zn. 24 T 121/2022, který nabyl právní moci dne 6. 6. 2023, byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku a byl odsouzen ke dvouletému trestu odnětí svobody, podmíněně odloženému na zkušební dobu v trvání dvou let (dále jen „trestní rozsudek“). Následně bylo se stěžovatelem zahájeno správní řízení, které vyústilo ve zrušení živností. Z trestního rozsudku vyplynulo,

že stěžovatel jako osoba samostatně výdělečně činná od ledna 2017 do dubna 2019 vědomě nevedl řádně daňovou evidenci (nevedoval veškeré daňové doklady, nevedl skladovou evidenci zásob, evidenci zakázek, evidenci hotovostních plateb, nezajistil inventarizaci majetků a závazků k datu daňových závěrek), a v důsledku toho neuhradil daň z příjmů fyzických osob ve výši nejméně 307 710 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši nejméně 1 216 930 Kč. V odůvodnění trestního rozsudku bylo uvedeno, že odpovědnost za vedení evidence nesl stěžovatel, nikoliv jeho účetní. Nedostatky ve vedení daňové evidence byly prokázány zprávami správce daně o provedených kontrolách a závěry znaleckého posudku Ing. Bečky. Tohoto jednání se přitom stěžovatel dopustil vědomě a záměrně, což dovodil trestní soud především z výpovědi účetní, která uvedla, že stěžovatele na vadnost vedení daňové evidence opakovaně marně upozorňovala; stěžovatel takto postupoval se záměrem minimalizovat daňovou povinnost. Soud poukázal na to, že stěžovatel byl dospělou a svéprávnou osobou, která jako osoba samostatně výdělečně činná vykonává vlastní podnikatelskou činnost a bylo tak nutné u ní předpokládat přiměřenou míru vědomosti o povinnostech, které byly s podnikatelskou činností spojeny, a také přiměřenou míru opatrnosti.

[3] Správní orgány dospěly k závěru, že stěžovatel pozbyl bezúhonnost ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 6 odst. 2 živnostenského zákona, jelikož byly splněny kumulativně všechny podmínky, pročež stěžovatel přestal být pro účely živnostenského zákona bezúhonný. Zločin spáchal v souvislosti s podnikáním, jelikož se jej dopustil jako osoba samostatně výdělečně činná v rámci výkonu podnikatelské činnosti, která spočívala v provozování živnosti „oprava silničních vozidel“ a také ve „výrobě, obchodu a službách neuvedených v příloze 1 až 3 živnostenského zákona“, jež spočívala v provozování velkoobchodu a maloobchodu. Jednalo se o úmyslný trestný čin, jelikož stěžovatel jej páchal vědomě s úmyslem minimalizovat odvod daně. Pokud živnostenský úřad dospěje k závěru, že podnikatel přestal být bezúhonný, tak podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona živnostenský úřad musí živnost zrušit. Zrušení živností bylo podrobeno i testu proporcionality. Test vhodnosti měly správní orgány za splněný, jelikož zrušení živnostenského oprávnění bylo schopno dosáhnout cíle ochrany základních práv a svobod třetích osob před škodlivým jednáním podnikatele, jež by mohly být dotčeny provozováním podnikání v rozporu s právem a dobrými mravy. Správní orgány následně dospěly k závěru, že skutek, za který byl stěžovatel pravomocně odsouzen, je možné spáchat v souvislosti s jakýmkoliv podnikáním, jelikož se jednalo o zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. V souladu s principem potřebnosti, který byl součástí testu proporcionality, správní orgány konstatovaly, že bylo potřebné, aby stěžovatel po určitou dobu, dokud nebude trest zahlazen, nepodnikal, neboť zločin byl spáchán v souvislosti s podnikáním a pokud stěžovatel nebude provozovat podnikatelskou činnost, tak bude zamezeno páčání takové činnosti. Správní orgány v rámci testu proporcionality uzavřely, že ochrana státního a společenského zájmu před protiprávním jednáním, které bylo kvalifikováno jako zločin krácení daně, poplatku a jiné povinné platby, kterým stěžovatel způsobil škodu nikoliv nepatrnou a ohrozil zájem státu na správném vyměření daně, převažuje nad ochranou práva jednotlivce na svobodné podnikání. Vzhledem k tomu, že právo na podnikání bude omezeno pouze po určitou dobu, tak se dle správních orgánů nejednalo o nepřiměřené opatření.

[4] V žalobě stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a nepřiměřenost rozhodnutí; tvrdí, že je nutno bezúhonnost ve smyslu § 6 odst. 2 živnostenského zákona posuzovat se zohledněním souvislosti konkrétního spáchaného

pokračování

úmyslného trestného činu s konkrétní aprobovanou činností konkrétního podnikatele, tedy, zda byla tato souvislost natolik úzká, že bylo nutné zamezit podnikání z důvodu ochrany práv třetích osob. Souvislost skutkové podstaty, resp. trestného činu s podnikáním bylo nutné vykládat úžeji než podle obecných trestněprávních předpisů s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby a tuto souvislost řádně zdůvodnit, tedy zda povaha trestné činnosti způsobovala obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní aprobované činnosti a zda by zásah do práva na podnikání nebyl v rozporu s principem proporcionality. Tím se žalovaný dle stěžovatele dostatečně nezabýval, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Dále namítal nepřiměřený zásah do práva na podnikání, byl preferován veřejný zájem na ochraně před protiprávním jednáním. Stěžovatel namítal, že znemožnění podnikání by pro něj bylo likvidační, jelikož na trhu práce by v zaměstnaneckém poměru nedosáhl takových výdělků jako živnostník, znemožnilo by mu to hradit životní potřeby jak své, tak i svých rodičů, a především by nebyl schopen splácet daňový dluh. To by mohlo vést k přeměně podmíněného trestu odnětí svobody na nepodmíněný. Stěžovatel se dovolával skutečnosti, že správní orgány měly při hodnocení přiměřenosti přihlédnout i k tomu, že za vzniklé daňové nedoplatky a následné trestní stíhání stěžovatele nese zodpovědnost účetní. Od zahájení podnikatelské činnosti stěžovatele v roce 2013 účetní vedla stěžovateli účetnictví, podávala za něj daňová přiznání, zastupovala stěžovatele v daňových řízeních a spravovala jeho datovou schránku. Stěžovatel se až následně dozvěděl, že k výkonu činnosti daňového poradce účetní neměla oprávnění (služby stěžovateli tak poskytovala protiprávně) a že jeho účetní a daňová evidence není vedena správně, což vedlo ke stanovení daňových nedoplatků.

[5] **Krajský soud** námitky stěžovatele neshledal důvodnými. Dle krajského soudu není pochyb o tom, že stěžovatel při výkonu živností úmyslně a záměrně ve značném rozsahu zkrátil daň, spáchal tak zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku jednoznačně v souvislosti se svojí podnikatelskou činností. Souvislost je přitom zřejmá; nevykonával-li by stěžovatel právě tyto živnosti, nemohl by úmyslně zkrátit stát na daních; povinnost platit tyto daně stěžovateli vznikla právě v důsledku výkonu živností. Právě protiprávní (úmyslné) jednání stěžovatele, které bylo předmětem trestního rozsudku, bylo důvodem vzbuzujícím obavu, že se tohoto protiprávního jednání bude dopouštět i v budoucnu. Krajský soud aproboval závěry žalovaného, že nepříznivé důsledky zrušení živností omezující práva stěžovatele na podnikání mají na misce vah nižší váhu než veřejný zájem na vyměření daní jako jednoho z příjmů veřejných rozpočtů, z nichž jsou následně financovány činnosti ve veřejném zájmu. Krajský soud shledal nedůvodnou námitku stěžovatele, že by správní orgány neposuzovaly jeho případ individuálně. Správní orgány vzaly v úvahu ekonomickou situaci stěžovatele i následky, které pro něj zrušení živností bude mít. Zohlednily konkrétní skutkové okolnosti trestného činu spáchaného úmyslně stěžovatelem a učinily z nich správný závěr, že právě tento trestný čin souvisí s živnostmi stěžovatele natolik úzce, že bylo nutné zamezením dalšího podnikání stěžovateli chránit práva třetích osob. Krajský soud uzavřel, že smyslem zákonné regulace zrušení živnostenského oprávnění byla obrana státu proti živnostenskému podnikání těch osob, u nichž se lze důvodně obávat, že budou podnikáním poškozovat zájmy jedinců a/nebo společnosti, tedy zamezení vzniku negativních důsledků budoucího podnikání, nikoli vytvoření optimálních podmínek pro odsouzeného podnikatele ke splnění závazků vzniklých následkem trestného činu, za nějž byl odsouzen. Krajský soud ve shodě se správními orgány konstatoval, že zásah do práva stěžovatele na podnikání nebyl v rozporu

s principem proporcionality. K námitce stěžovatele, že správní orgány měly vzít v potaz skutečnost, že k trestnému činu došlo dle stěžovatele vinou účetní, jež neplnila řádně své povinnosti jak vůči stěžovateli, tak údajně i jiným klientům, krajský soud uvedl, že z povahy věci nemohlo mít na odpovědnost za zločin stěžovatele vliv to, zda a jak plnila účetní své závazky vůči jiným svým klientům.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá nesprávné právní posouzení bezúhonnosti dle § 6 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 6 odst. 2 a § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona krajským soudem. Stěžovatel opakuje doslovně svoji argumentaci, proč mu neměly být zrušeny živnosti s odkazem na judikaturu krajských správních soudů, Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, kterou již uplatnil v rámci odvolání ve správním řízení a také v rámci žaloby. Tvrdí, že živnostenské úřady se musejí při posuzování ztráty bezúhonnosti u fyzické osoby zabývat otázkou, zda existuje souvislost spáchaného úmyslného trestného činu s aprobovanou činností konkrétního podnikatele a zda je tato souvislost natolik úzká, že je nutné zamezit podnikání tohoto subjektu z důvodu ochrany práv třetích osob. Odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, kde Ústavní soud vyslovil, že je nutné identifikovat konflikt základních práv, kterými jsou v tomto případě právo na podnikání dle čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a ochrana základních práv a svobod třetích osob, jež by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena. Konflikt těchto práv a případně možné omezení práva na podnikání musí být podrobeny testu proporcionality. Dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, dle kterého existují trestné činy, které budou svou obecnou povahou souviset s jakoukoliv podnikatelskou činností. Tato souvislost by však musela být ve všech případech odůvodněna vztahem ke každé jednotlivé podnikatelské činnosti. Dále stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18, podle něhož podmínku bezúhonnosti je nutno chápat jako určitý ochranný prostředek, kterým se stát brání proti živnostenskému podnikání u těch osob, u nichž se lze důvodně obávat, že touto svojí činností budou poškozovat zájmy jedinců i společnosti.

[7] Stěžovatel namítá rovněž nesprávné vyhodnocení testu proporcionality. Pro posuzování vhodnosti a potřebnosti zrušení živnostenského oprávnění je nutné posuzovat nikoliv pouze se zaměřením na to, o jakou skutkovou podstatu trestného činu se jedná, nýbrž i se zaměřením na to, zda i přes závažnost skutkové podstaty trestného činu mohou existovat zcela konkrétní okolnosti, které by orgány veřejné moci měly vést k postupu, že ke zrušení živnostenského oprávnění nepřistoupí. Opětovně namítá, že okolnosti, které by měly být zohledněny je protiprávní vykonávání činnosti bývalé účetní a také jí nekvalitně odvedená práce ve vztahu ke stěžovateli, jelikož jej dle stěžovatele po celou dobu jejich spolupráce neupozornila na prováděné daňové kontroly. Jakmile se stěžovatel dozvěděl o vydání exekučního příkazu ze strany finančního úřadu, tak s ním začal aktivně komunikovat a uzavřel s ním dohodu o splátkovém kalendáři. Dále namítá, že prostřednictvím svého právního zástupce podal návrh na vydání elektronického platebního rozkazu proti své bývalé účetní, přičemž tento nástroj zvolil z důvodu jeho rychlejšího vyřízení, aby získal co nejvýhodnější pozici jako věřitel. Dále uvedl, že pokud krajský soud vycházel ze znaleckého posudku Ing. Bečky, tak měl vycházet i ze zpráv o daňové kontrole. Dle stěžovatele tak nejen

pokračování

tato skutečnost snižuje v rámci testu proporcionality vhodnost a potřebnost opatření zrušení živnostenského oprávnění. Ke kritériu potřebnosti, které je také součástí testu proporcionality, stěžovatel uvádí, že stát „má v rukou“ nespočet nástrojů, kterými v tomto jednotlivém případě může nepochybně zajistit kontrolu nad řádně vedeným účetnictvím a odvodem daní, a to např. prostřednictvím daňových kontrol.

[8] Žalovaný **ve vyjádření** ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel opakuje svoji argumentaci uplatněnou jak v odvolání, tak v žalobě a konstantně odkazuje na ustálenou judikaturu, která je jak žalovanému, tak i živnostenským úřadům známa, její závěry respektují a aprobují. Ke splnění jednotlivých kroků testu proporcionality odkazuje žalovaný na své rozhodnutí, kde se jím zabýval. Pokud stěžovatel ke kritériu potřebnosti uvedl, že stát má možnost jej kontrolovat pomocí např. daňových kontrol, žalovaný podotýká, že tyto prostředky již stát využil k odhalení trestné činnosti stěžovatele. Dále konstatuje, že zrušení živností není trestem, je pouze obligatorním následkem pravomocného odsuzujícího rozsudku za úmyslný trestný čin spáchaný stěžovatelem v souvislosti s podnikáním. Pokud dojde k naplnění tohoto důvodu, tak živnostenský úřad je povinen živnostenské oprávnění zrušit. Žalovaný uzavřel, že věcnou souvislost mezi stěžovatelem spáchaným trestným činem a živnostenským oprávněním zjistil a dostatečně vysvětlil, proto navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[9] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda rozsudek krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční, stěžovatel vymezuje rozsah přezkumu napadeného rozsudku a musí v kasační stížnosti předejít polemiku se závěry krajského soudu nikoli žalovaného. Z tohoto důvodu platí, že obsah a kvalita kasační stížnosti předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Povinností stěžovatele je sdělit, z jakých důvodů závěry krajského soudu považuje za nezákonné, nikoliv pouze vyjádřit obecný nesouhlas s rozhodnutím napadeným kasační stížností. V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem především proto, aby kasační stížnosti byly sepsány právním profesionálem a byly argumentačně na úrovni. Smyslem je umožnit v kasačním řízení, pokud možno, kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to reagovat na konkrétní závěry krajského soudu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 181/2019-63, či usnesení ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 As 332/2020-21).

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že uvedení konkrétní kasační argumentace nelze nahradit zopakováním námitek uplatněných v žalobě či v odvolání. Stěžovatel je povinen jím spatřované důvody nezákonnosti napadeného rozsudku explicitně uvést a vymezit tak rozsah kasačního přezkumu (k tomu srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2007, č. j. 8 Afs 55/2005-78, a zejm. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2008, sp. zn. I. ÚS 1841/07). Stěžovatel jako důvod kasační stížnosti formálně označil § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nicméně nenabízí žádný jiný výklad právní normy, netvrdí, v čem krajský soud právní předpis vyložil nesprávně, resp. nenabízí žádný argument vedoucí k jinému právnímu posouzení věci. Stěžovatel opakovaně nesouhlasí se zrušením všech svých živností. Kasační stížnost je v kapitole IV. *Subsumpce právní normy* naprosto totožná s kapitolou II. žaloby, která obsahuje navíc pouze bod 2.6, a tato totožná kapitola byla již obsahem odvolání. Veškeré námítky vznesené v kasační stížnosti již k žalobním námitkám posoudil krajský soud. Není smyslem kasačního přezkumu již jednou vyřčené opakovat. Stěžovatel pouze zcela obecně s napadeným rozsudkem nesouhlasně polemizuje, přičemž se argumentačně opakuje. Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že kasační námítky ani částečně nezpochybňují rozhodovací důvody krajského soudu, ale fakticky směřují proti rozhodnutí žalovaného. Nutno také připomenout, že úkolem kasačního soudu není domýšlet za stěžovatele argumenty, kterými by rozporoval závěry přezkoumávaného napadeného rozsudku a nahrazovat tak projev jeho vůle. Jinými slovy, Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší vyvíjet vlastní aktivitu směrem ke zjištění, které ze žalobních námitek by mohly rovněž obstát jako důvody následné kasační stížnosti (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, či ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 Afs 251/2020-29).

[14] Stěžovateli nelze především přisvědčit v jeho námitce, že v jeho případě nedošlo ke ztrátě všeobecné podmínky bezúhonnosti. Dle § 6 odst. 2 živnostenského zákona se za „bezúhonnou pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehladí, jako by nebyla odsouzena“; musí se tedy jednat o úmyslný trestný čin (1. podmínka) spáchaný v souvislosti s podnikáním (2. podmínka). Kumulativní splnění těchto podmínek pro ztrátu bezúhonnosti ověřil již správní orgán prvního stupně. Stěžovatel dle trestního rozsudku spáchal zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku. Tento trestný čin vyžaduje úmysl; to, že jej stěžovatel spáchal zcela úmyslně a vědomě, vyplynulo rovněž z trestního rozsudku. Tím je splněna první podmínka dle § 6 odst. 2 živnostenského zákona. Dále není pochyb o tom, že jej stěžovatel spáchal v rámci provozování živností „oprava silničních vozidel“ a „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona – maloobchod a velkoobchod“. Obě podmínky jsou tedy kumulativně splněny. Třetí podmínkou, která není obsahem zákonného ustanovení, ale byla dovozena judikaturou Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu, je, že je nutné posoudit, zda udělené živnostenské oprávnění svým obsahem souvisí se spáchanou trestnou činností.

pokračování

[15] Bezúhonnost je nutno posuzovat ve vztahu k předmětu podnikání a s ohledem na ochranu práv jiných osob. Z podnikatelské činnosti by měly být vyřazeny osoby, které neskytají dostatečné záruky, že budou činnost provádět v souladu s právními předpisy. Překážkou provozování živnosti však nejsou jenom trestné činy, které souvisejí s předmětem podnikání a byly tudíž spáchány ve zvoleném oboru, ale i trestné činy spáchané úmyslně, které sice s předmětem podnikání nesouvisejí, ale je třeba posoudit, zda se uchazeč nedopustí stejného nebo obdobného trestného činu při provozování živnosti. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně dovodil, že důvodem zrušení živnostenského oprávnění je pozbytí bezúhonnosti podnikatele (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18, a ze dne 17. 12. 2021, č. j. 5 As 246/2021-15).

[16] Zrušení živnostenského oprávnění (resp. jeho pozastavení) jak z důvodu ztráty bezúhonnosti, tak z důvodu závažného porušování povinností sleduje primárně tentýž zájem, a to ochránit společnost před negativními dopady podnikání živnostníků, kteří sice splňují všechny ostatní podmínky pro výkon živnosti, nicméně vzhledem k jejich předchozímu jednání jsou důvodné obavy, že výkonem živnosti budou poškozovat oprávněné zájmy třetích osob (ve vztahu k bezúhonnosti srov. obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, č. 151/2009 Sb.). Tomu odpovídá, že zrušení živnostenského oprávnění pro neplnění podmínky bezúhonnosti nebo pozastavení provozování živnosti (v odpovídajícím rozsahu) pro závažné porušení povinnosti nemá sankční povahu v pravém smyslu slova (ačkoliv se jedná o sankci svého druhu), ale má především funkci ochrany či nápravnou. Pokud stěžovatel namítá, že v jeho případě správní orgán prvního stupně nemusel přistoupit k možnosti zrušení živnosti, tak Nejvyšší správní soud musí připomenout, že podmínka bezúhonnosti dle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona je obligatorní podmínkou pro provozování živnosti. Je-li zákaz činnosti podnikateli soudem vysloven v souvislosti se spácháním trestného činu, je živnostenský úřad povinen se zabývat otázkou ztráty jedné z všeobecných podmínek provozování živnosti, a to ztrátou podmínky bezúhonnosti, pro kterou v souladu s § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona je na místě zrušit stěžovateli všechna živnostenská oprávnění. Jinými slovy, pokud živnostenský úřad zjistí, že živnostník již podmínku bezúhonnosti nesplňuje, je povinen živnostenské oprávnění zrušit.

[17] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že stěžovatel neustále cituje judikaturu jak Ústavního soudu, tak i Nejvyššího správního soudu, nicméně naprosto přehlíží skutečnost, že trestný čin spáchal při provozování živností, které chce zachovat. Nejedná se tedy o jinou živnost. Stěžovatel konstantně namítá nesprávné provedení testu proporcionality. Nejvyšší správní soud s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, podotýká, že je nutné identifikovat konflikt základních práv, kterými jsou v tomto případě právo na podnikání dle čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a ochrana základních práv a svobod třetích osob, jež by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena. Konflikt těchto práv a případně možné omezení práva na podnikání musí být podrobeny testu proporcionality metodologicky sestávajícího se ze tří kroků (testu vhodnosti, potřebnosti a přiměřenosti v užším slova smyslu). Tento test byl správními orgány proveden. Jak již judikatura Ústavního soudu dovodila, ztrátou bezúhonnosti nedochází k obligatornímu zrušení všech živností, ale jsou zrušeny pouze ty živnosti, v rámci jejichž výkonu by mohly být naplněny znaky trestného činu, za který byl živnostník pravomocně

odsouzen, aby byl zachován princip proporcionality, tedy nebylo zasahováno do základních práv stěžovatele více, než je nezbytně nutné.

[18] Stěžovatel spáchal zločin při výkonu podnikání, kterým byla oprava silničních vozidel a maloobchod a velkoobchod. Je tedy naprosto v souladu s ustálenou judikaturou, že tyto živnosti budou zrušeny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2024, č. j. 5 As 206/2023-25). Stěžovatel se neustále dovolává nesprávného provedení testu proporcionality, ale tomuto testu by musela být podrobena taková živnostenská oprávnění, při jejichž výkonu se stěžovatel trestné činnosti nedopouštěl. To ostatně potvrzuje i stěžovatelem v kasační stížnosti citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, dle kterého *„výklad podmínky bezúhonnosti, dle kterého trestný čin spáchaný v souvislosti s některou z podnikatelských činností osoby je automaticky důvodem pro zrušení všech jejích živnostenských oprávnění, neúměrně zasahuje do základního práva podnikat a je tak v rozporu s Ústavou“*. Avšak stěžovatel zcela záměrně přehlíží skutečnost, že nadále hodlá provozovat živnosti v rámci nichž páchal trestnou činnost. Zde je tedy spojení ztráty bezúhonnosti v rámci § 6 odst. 1 písm. b) ve spojitosti s § 6 odst. 2 živnostenského zákona naprosto zřejmá a není možné zde uplatnit námitku, že by páchaná trestná činnost, pro kterou byl stěžovatel odsouzen, neměla dostatečnou souvislost s živností: *„Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“*, konkrétně maloobchod a velkoobchod a se živností *„opravy silničních vozidel“*. Z provozování jiných oborů živnosti stěžovatel vyloučen nebyl, tudíž se nezakládá na pravdě, že stěžovatel je obecně vyloučen z využití svého práva na podnikání dle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[19] Pokud stěžovatel namítá, že krajský soud přihlédl k znaleckému posudku Ing. Bečky a nepřihlédl ke zprávám z finanční kontroly, tak Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že krajský soud, stejně jako Nejvyšší správní soud, vycházel především z odůvodnění trestního rozsudku, kde byl učiněn závěr, že u účetní stěžovatele nebylo finančním úřadem ani znaleckým posudkem shledáno zásadní pochybení, naopak bylo shledáno pochybení u stěžovatele, což byl důvod jeho pravomocného odsouzení. Z toho vyplývá, že bylo přihlédnuto jak ke zprávám z daňové kontroly, tak i k znaleckému posudku. Správnímu soudu nepřísluší přehodnocovat závěry, které jsou obsahem trestního rozsudku. V trestním řízení již bylo provedeno dokazování, ze kterého právě vyplynuly závěry svědčící o vině stěžovatele. V bodě 7 trestního rozsudku je uvedeno: *„Pochybení účetní p. W. ve věci obžalovaného jednoznačně vyloučil znalec ing. Bečka, který proti vlastnímu způsobu vedení účetnictví svědkyní, tj. zaúčtovávání jednotlivých dokladů neměl výhrady (ostatně stejně jako pracovnice FÚ v rámci prováděné kontroly). Dle soudu na tom nic nemění ani to, že aktuálně uložil OS v Domažlicích elektronickým platebním rozkazem ze dne 3. 3. 2023, který nabyt právní moci dne 21. 3. 2023, sp. zn. EPR 45667/2023 svědkyni povinnost k zaplacení částky podle žaloby obžalovaného, kdy ve věci bylo rozhodováno v rozkazním řízení. Soud v nyní projednávané věci totiž vychází i z obsahu zpráv o kontrole správce daně u obžalovaného a znaleckého posudku ing. Bečky, které ve vzájemné shodě shora vylučují odpovědnost samotné účetní p. W. za stav daňové evidence obžalovaného a naopak konstatují vlastní odpovědnost obžalovaného za věcnou správnost a úplnost evidence“*. Závěry z trestního rozsudku jsou naprosto jednoznačné a ani správní orgány, krajský soud jakožto i Nejvyšší správní soud nejsou kompetentní tyto závěry rozporovat, a naopak jsou povinni z nich vycházet.

pokračování

[20] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. března 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu